

JAARVERSLAG 2016

COLOFON

Auteurs

Secretariaat KIMO Nederland en België

Mike Mannaart, Lars Hopman en Joke van Dijk

KIMO, de milieu- en veiligheidsorganisatie
voor kustgeoriënteerde gemeenten

Postbus 325

1940 AH BEVERWIJK

Nederland

T: (+31) (0)251-26 38 48

W: www.kimonederlandbelgie.org

Bezoekadres

Stationsplein 48b

1948 LC Beverwijk

Nederland

Vormgeving en drukwerkverzorging

Baasimmedia, Nieuwerkerk aan den IJssel

INHOUD

PAG

1.0	Van de voorzitter	4
2.0	KIMO (de internationale organisatie voor milieu en milieuveiligheid van kustgemeenten)	5
2.1	KIMO Internationaal	5
	<i>Ontwikkelingen 2016</i>	5
	<i>International Board meeting en Internationale Ledenvergadering (AGM)</i>	5
2.2	KIMO Nederland en België	6
3.0	Het bestuur van KIMO Nederland en België	8
3.1	Algemeen bestuur	8
3.2	Dagelijks bestuur	8
3.3	Ambassadeurs	9
3.4	Ambtelijke contactpersonen	9
3.5	Secretariaat	10
4.0	Strategisch Beleid	11
4.1	Lobby en representatie	11
4.2	KIMO en de VNG	12
4.3	Sustainable Development Goals	13
5.0	Projecten	14
5.1	Green Deal Schone Stranden	14
	<i>Juttersgeluk</i>	14
5.2	Green Deal Visserij	15
	<i>De aanpak van plujs en huisvuil aan boord van vissersschepen</i>	15
5.3	Fishing for Litter	16
	<i>CleanSea</i>	16
5.4	Vuilspuien	17
6.0	Communicatie	18
6.1	Tentoonstelling	18
6.2	Symposium "Geen Zee te Hoog"	19
6.3	HavenVlStijn	19

1.0 VAN DE VOORZITTER

Het jaar 2016 is een bewogen jaar geweest waarin veel is gedaan en gebeurd. Een jaar waar het secretariaat een wisseling van de wacht heeft meegemaakt met het afscheid van secretaris Bert Veerman en het aantreden van de nieuwe secretaris Mike Mannaart. Ook is een nieuwe projectmedewerker Lars Hopman aangetrokken, die het secretariaat naast de secretaris en secretaresse Joke van Dijk enthousiast ondersteunt.

Het was een jaar waarin de organisatie zich opnieuw heeft georiënteerd. Zo is er een aantal oude projecten afgerond zoals CleanSea en Vuilspuien. In plaats van nieuwe projecten op te starten is er meer ingezet op lobbywerk en representatie van de lidgemeenten in Nederland en Brussel. De projecten die KIMO nog actief uitvoert, de twee Green Deals (Schone Stranden en Visserij voor een Schone Zee) en Fishing for Litter, zijn allen gerelateerd aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties, die de komende jaren belangrijk zullen zijn voor lokale overheden. KIMO staat hierbij aan de lat voor doel nummer 14: Leven in zee. Voor onze uitvoering van deze doelstellingen zijn de banden met de VNG het afgelopen jaar versterkt. Ik mocht samen met de voorzitter van de VNG, de heer van Zanen, en de directeur van de Stichting Juttersgeluk, mevrouw Klaassen een samenwerkingsovereenkomst tekenen. Deze samenwerking geeft aan dat wij als organisatie ook door onze grote zusterorganisatie VNG worden gewaardeerd. Onze banden met Brussel zijn ook aangehaald, dankzij onze lobby hebben zowel KIMO International als wij zitting in de werkgroep duurzame scheepvaart. Hierdoor kunnen we de Europese Commissie rechtstreeks adviseren over de

aanpassing van de Richtlijn Havenontvangstinstallaties, die straks ook zal doorwerken in Nederland en België.

Een absoluut hoogtepunt voor KIMO Nederland en België was toch wel de internationale ledenvergadering (AGM) die dit jaar in ons land werd gehouden in de Gemeente Noordwijk. Wij danken de Gemeente Noordwijk voor een uitstekende organisatie en een prachtig gevarieerd programma. Tijdens de AGM is mooi geëtaleerd wat Noordwijk, ons land en KIMO Nederland en België te bieden hebben. Vooral onze betrokkenheid bij de Expeditie Juttersgeluk en de Green Deals werden met interesse ontvangen door onze internationale KIMO-zusterorganisaties. Ook waren we aanwezig tijdens het acht uur journaal, met een korte reportage over Fishing for Litter. Als kers op de taart werd ons Fishing for Litter project in december genomineerd voor de internationale Ocean Awards. De prijsuitreiking is in januari 2017 in Londen, daar wordt bekend of we de prijs hebben gewonnen. Maar deze nominatie alleen al is een erkenning voor het vele werk van onze partners: havens, gemeenten, vuilverwerkers en bovenal de deelnemende vissers, die geheel vrijwillig deze taak op zich hebben genomen.

Kortom het was een prachtig jaar en wij kijken uit naar 2017 en gaan ervoor om er net zo'n bruisend jaar van te maken als 2016. Dat graag in goede samenwerking met u.

R.G. te Beest

Voorzitter KIMO Nederland en België

Vicevoorzitter KIMO International

2.0 KIMO

DE INTERNATIONALE ORGANISATIE VOOR MILIEU EN MILIEUVEILIGHEID VAN KUSTGEMEENTEN

2.1 KIMO INTERNATIONAAL

Kommunenenes Internasjonale Miljorganisasjon (KIMO) is in 1990 door 4 gemeenten opgericht. De organisatie is daarna uitgegroeid tot een netwerk van ruim 70 gemeenten verspreid over 8 landen. KIMO International is de overkoepelende organisatie in Europa. Daarnaast organiseert ieder land een eigen zelfstandige KIMO afdeling. Met trots kunnen we stellen dat KIMO Nederland en België hierbij de grootste en sterkste tak is binnen het Internationale KIMO netwerk. Dit zegt iets over de waarde die men in Belgische en Nederlandse gemeenten hecht aan het milieu en de daadkracht waarmee we gezamenlijk de problemen die onze zeeën en kusten bedreigen te lijf gaan.

Internationaal is de Annual General Meeting (AGM) het hoogste bestuursorgaan. Het dagelijks bestuur (board) geeft leiding aan de organisatie en bereidt besluitvorming voor. Jaarlijks worden resoluties voorbereid en in de AGM aangenomen waarbij de resoluties bindend zijn voor de KIMO leden. De president van KIMO International wordt voor twee jaar gekozen. Bij het aantreden van de gekozen (voorzitter) president wordt een junior vicepresident gekozen die twee jaar samen met de senior vicepresident de president adviseert. Na twee jaar wordt de junior vicepresident voorgedragen voor het ambt van president. De aftredende president wordt voor twee jaar benoemd tot senior vicepresident. Op deze wijze is de organisatie altijd verzekerd van een president. De internationale president werkt nauw samen met de internationale secretaris. Bij officiële bijeenkomsten of

bij het aangaan van overeenkomsten zal de president KIMO vertegenwoordigen. Het internationale secretariaat vertegenwoordigt haar leden op internationaal Europees niveau. Zo is KIMO in Europa vertegenwoordigd in de OSPAR, HELCOM, EMS, het IMO, bij de ministersconferentie van de Noordzee.

Het internationale secretariaat organiseert daarnaast jaarlijks de bestuursvergaderingen, de algemene leden vergadering en het coördinatoren overleg. Zij bereidt in samenwerking met de landelijke coördinatoren de internationale vergaderingen en resoluties voor. Naast fysieke KIMO vergaderingen vinden steeds meer overleggen via Skype of Webex plaats. De voorzitter van KIMO Nederland en België en een bestuurslid uit België participeren in het dagelijks bestuur van KIMO internationaal. Onze voorzitter is nu junior vice-president van KIMO International.

Ontwikkelingen 2016

Hoewel de Internationale organisatie een zware periode heeft meegemaakt met het wegvallen van leden en landen, kunnen we nu met blijdschap vermelden dat de organisatie weer begint te groeien. Zo is dit jaar de gemeente Klapeda in Litouwen weer lid geworden, een goede eerste stap voor het heroprichten van KIMO Baltic Forum.

International Board meeting en Internationale Ledenvergadering (AGM)

Het internationale dagelijkse bestuur van KIMO heeft dit jaar haar vergadering gehouden in de Zweedse

plaats Öckerö. De AGM was dit jaar in de Gemeente Noordwijk van 7 tot 9 oktober. De AGM bestaat altijd uit een vergadering van de Board, een coördinatoren overleg, de AGM en een conferentie. Tijdens de AGM in Noordwijk zijn twee resoluties aangenomen, de eerste is een gereviseerde versie van de resolutie tegen microplastics. De tweede is een resolutie om ons gezamenlijk in te spannen voor het verplichtstellen van walstroom in alle havens.

Naast de aanname van twee nieuwe resoluties is ook gekeken naar de voortgang van een eerdere resolutie tegen paraffine. In Denemarken zijn hier goede stappen in gemaakt door een duidelijk overzicht te

maken van de keren dat er paraffine is aangespoeld, de hoeveelheden en de kosten. Het komende jaar zal dit voor alle KIMO landen worden gedaan.

Naast de AGM en de Boardmeeting is het weekend van de AGM ook altijd een mooi moment voor het organiserende land om te laten zien wat zij in huis hebben. Dat we daar in Noordwijk goed in zijn geslaagd blijkt wel uit de interesse die de andere landen hebben getoond in het concept van de Green Deals en de opzet en structuur waarin wordt geopereerd. Ook werd onze samenwerking met de Stichting Juttersgeluk en de VNG in de Expeditie Juttersgeluk zeer gewaardeerd. De manier waarop KIMO in Nederland en België aansluiting zoekt bij Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties oogstte veel lof en zal navolging vinden bij onze zusterorganisaties.

Naast deze voorbeelden zijn we als KIMO Nederland en België ook in staat geweest een praktische handreiking te doen door onze sterkere samenwerking met de VNG. De VNG staat immers in goed contact met soortgelijke organisaties in andere landen. Deze nationale gemeentelijke verenigingen kunnen KIMO promoten onder hun kustgemeenten. Op deze manier hopen we onze internationale organisatie in de komende jaren verder te verstevigen.

2.2 KIMO NEDERLAND EN BELGIË

KIMO Nederland en België is in 1999 als vereniging opgericht door de gemeente Velsen en Noordwijk en is in 15 jaar doorgegroeid naar een grote organisatie waar 37 gemeenten met belangen op de Noordzee lid van zijn. Leden van deze vereniging zijn Nederlandse en Belgische kust gerelateerde gemeenten met gemeenschappelijke belangen op en aan de Noordzee en in de kustwateren.

Als organisatie van lokale overheden treedt KIMO Nederland en België in overleg met andere overheden en organisaties om doelen te realiseren die liggen op het terrein van veiligheid en milieu, in het bijzonder en op het gebied van recreatie, havens, natuur en toerisme.

Doelstellingen van KIMO zijn:

1. het opruimen van bestaande verontreinigingen in de noordelijke zeeën en kustwateren, het voorkomen van nieuwe vervuilingen en het werken aan het behoud van de zeeën en kustwateren om deze in een goede staat door te geven aan toekomstige generaties;
2. duurzaam kust- en toeristenbeleid;
3. kustverdediging in relatie tot de economische ontwikkelingen en de zeespiegelrijzing;
4. veiligheid aan de kust.

Hieraan wordt vorm gegeven door:

- lokale overheden te informeren over verontreinigingen en schoonmaakacties;
- een voorbeeldfunctie te vervullen door eigen inzet voor de verbetering van het milieu van de Noordzee en kustwateren;
- het stimuleren van een evenwichtig en duurzaam toeristen- en kustbeleid;
- nationaal en internationaal invloed uit te oefenen op beleidsontwikkeling en -uitvoering voor zover dat de doelstellingen van KIMO raakt;
- gezamenlijk actie te ondernemen tegen plannen die het biologisch en ecologisch evenwicht in de noordelijke zeeën en kustwateren kunnen verstoren;
- het organiseren van conferenties en studiedagen;
- projecten uit te voeren die passen in het kader van de doelstellingen van KIMO Nederland en België;
- afstemming en samenwerking met andere KIMO organisaties in Europa;
- bezoeken aan de EU in Brussel voor overleggen en lobby.

3.0 BESTUUR VAN KIMO NEDERLAND EN BELGIË

3.1 ALGEMEEN BESTUUR

Het algemeen bestuur van KIMO Nederland en België is het hoogste orgaan in de organisatie. Zij vergadert twee keer per jaar en neemt besluiten die voorbereid zijn door het dagelijks bestuur. In het algemeen bestuur hebben alle 37 aangesloten gemeenten een zetel.

3.2 DAGELIJKS BESTUUR

Het dagelijks bestuur van KIMO Nederland en België bestaat uit tien leden verdeeld over de Nederlandse en Belgische kust. In 2016 hebben zowel het dagelijks bestuur als het algemene bestuur tweemaal vergaderd en het ambtelijk overleg eenmaal. De samenstelling van het dagelijks bestuur 2016:

De heer R.G. te Beest

Wethouder in Velsen voorzitter KIMO Nederland en België, Vice Voorzitter KIMO International

De heer A. de Hoop

Burgemeester Ameland, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België, Voormalig voorzitter KIMO Internationaal

De heer J. Rijpstra

Burgemeester Noordwijk, vice voorzitter KIMO Nederland en België

De heer W.R. Sluiter

Burgemeester Harlingen, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België

Mevrouw J. van Dongen

Wethouder Den Helder, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België

De heer A.J.C. van der Vlugt

Wethouder Goeree Overflakkee, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België

Mevrouw M. van Dijk

Wethouder Heemskerk, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België

De heer P. Geerinckx

Schepen Knokke-Heist, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België, lid dagelijks bestuur KIMO internationaal

De heer J. C. Knappe

Wethouder Katwijk, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België

De heer T. Germonpré

Schepen Oostende, lid dagelijks bestuur KIMO Nederland en België

Voor mevrouw van Dongen is 2016 het laatste jaar geweest als KIMO bestuurslid.

Wij danken haar voor haar inzet en bijdrage aan de organisatie.

3.3 AMBASSADEURS

KIMO Nederland en België heeft in 2011 twee ambassadeurs benoemd, mevrouw Anne Mieke Korf en de heer Karel Ockeloen. Met de inzet van ambassadeurs beoogt KIMO de aanspreekbaarheid en de actieve promotie te versterken. Bovendien kunnen de ambassadeurs een bijdrage leveren aan specifieke projecten of werkzaamheden in enig jaar. De ambassadeurs brengen jaarlijks een verslag uit van hun werkzaamheden; hun verslag wordt afgesloten met aanbevelingen voor het komende jaar. Beide ambassadeurs hebben besloten om na 2016 terug te treden en worden hartelijk bedankt voor hun inzet. Een nieuwe ambassadeur is dit jaar aangetreden: de heer J.P.J. Lokker, oud burgemeester van Noordwijk.

3.4 AMBTELIJKE CONTACTPERSONEN

Iedere aangesloten gemeente heeft een contactpersoon voor de KIMO organisatie. Contacten over projecten afstemming verloopt in de regel via hen. De contactpersonen (ambtelijk overleg) komen twee keer per jaar bijeen, eenmaal in het voorjaar en gelijktijdig met de algemene bestuursvergadering in november.

3.5 SECRETARIAAT

De uitvoering van de taken berust bij het secretariaat van KIMO Nederland en België. Het secretariaat verzorgt de vergaderingen van het DB en AB, onderhoudt de contacten met de verschillende overheden, organiseert bijeenkomsten en schrijft nota's voor de KIMO organisatie. Het secretariaat bestaat uit drie personen waarvan twee parttime. Eind 2015 heeft er een wisseling van de wacht plaatsgevonden. De oud secretaris dhr. Veerman heeft na 15 jaar zijn taken overgedragen aan dhr. Mannaart. Dhr. Mannaart is daarmee sinds november de nieuwe secretaris van KIMO Nederland en België. Wij danken dhr. Veerman die op 31 december met pensioen is gegaan voor zijn tomeloze inzet en de stevige fundering die hij KIMO gegeven heeft. De heer Veerman heeft in februari 2016 een afscheidssymposium gehad dat een groot succes was.

De heer M. Mannaart

Secretaris KIMO Nederland en België,
coördinator KIMO internationaal

Mevrouw J. van Dijk

Administratief medewerker

De heer L. Hopman

Projectmedewerker

4.0 STRATEGISCH BELEID

4.1 LOBBY EN REPRESENTATIE

Er is dit jaar hard gewerkt aan de representatie van en lobby voor de belangen van onze leden en partners. Deze omvatten onder andere:

Overleggen in Nederland

- Diverse overleggen voor de Nationale Green Deals werden voorbereid en actief door KIMO bijgewoond.
- Ook werden diverse overleggen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu maar ook met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten georganiseerd. Dit laatste om de gemeentelijke benadering van de Global Goals te bespreken. Dit resulteerde in een samenwerkingsverband tussen VNG en KIMO.
- Een strategisch overleg over de Global Goals

(Accelerator) werden bijgewoond op 30 juni en zowel de voorzitter als de secretaris hebben een presentatie verzorgd.

- Een nationaal overleg over de aanpak van "vispluis" (plastic draadjes ter bescherming van trawlnetten) werd bijgewoond.
- KIMO mocht zich op 13 augustus tijdens het HavenVistijn op Texel grootschalig presenteren, waar een aantal convenanten met diverse partners werden ondertekend over de aanpak van afval op zee.

Internationale overleggen

- Een High Level Meeting over kustvaart is op 15 februari bijgewoond in Amsterdam in het kader van het Nederlandse Presidentschap van de EU.
- Een bijeenkomst met het Comité voor de Perifere Marietime Regio's (CPMR) is bijgewoond.
- Twee overleggen van het Europees Duurzame Scheepvaart Forum van de EU werden bijgewoond, waarbij tijdens één overleg een presentatie over Fishing For Litter door KIMO Nederland en België werd verzorgd, die zeer goed werd ontvangen.
- Het Polytalk Overleg over het thema "geen

plastics in de oceanen" is bezocht op 16 maart in Brussel.

- Tijdens de Trilaterale Conferentie "UNESCO Waddenzeehavens" op 20 juni werden twee workshops door KIMO samen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu over afvalbeheer aan boord van schepen gegeven.
- KIMO Nederland en België gaf een presentatie tijdens de AGM over de expeditie Juttersgeluk die door onze zusterorganisaties en het Internationaal Secretariaat enthousiast werd ontvangen.

4.2 KIMO EN DE VNG

Het afgelopen jaar is er actieve toenadering gezocht tussen KIMO en de VNG International. Dit heeft onder andere geresulteerd in een samenwerking bij de organisatie van Expeditie Juttersgeluk in 2017. Hierdoor zal de Expeditie komend jaar groeien van 17 gemeenten naar de complete kust.

Daarnaast heeft dhr. van Zanen, voorzitter van de VNG gesproken op het KIMO congres op 9 oktober in Noordwijk en is er samen met VNG en de Stichting Juttersgeluk een samenwerkingsovereenkomst getekend.

4.3 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

De (Global) Sustainable Development Goals (SDG's) zijn de voortzetting van de millenniumdoelstellingen. Met de millenniumdoelstellingen is tussen 2000 en 2015 veel bereikt. Met de SDG's wordt hier in de periode tot 2030 op voortgebouwd. KIMO Nederland en België is nu aangemerkt als de organisatie die doel nummer 14, leven in de zeeën, goed kan uitdragen. Daar zijn we als organisatie heel trots op. Er wordt nu nagedacht over de wijze waarop we deze doelen samen met VNG (International) gaan uitdragen.

5.0 PROJECTEN

5.1 GREEN DEAL SCHONE STRANDEN

De Green Deal Schone Stranden is op 20 november 2014 door 35 partners ondertekend en daarna gestaag gegroeid. Na de ondertekening van de Green Deal is een regiegroep opgericht. De groep bestaat uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Nederland Schoon, Stichting De Noordzee, Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit, Strand Nederland en KIMO Nederland en België.

Na een geweldig start jaar in 2015 waarin veel acties zijn ondernomen is in 2016 vooral ingezet op het delen van de kennis die in 2015 is opgedaan. Zo is op de Stranddagen in Kijkduin uitgebreid stilgestaan bij de Green Deal en bij de Schoonste Strand verkiezing een informatiemarkt gehouden met allerlei initiatieven en hulpmiddelen. Daarnaast is een aantal deelnemende gemeenten afgelopen zomer begonnen met een

periodieke monitor om te zien wat de effecten van de Green Deal zijn. Verder is een brede inventarisatie gehouden van alle mogelijke interventiemiddelen, initiatieven en ideeën. Daarbij is ook veel aandacht uitgegaan naar de voors en tegens van de verschillende middelen. Al deze informatie zal in 2017 worden ontsloten om strandbeheerders, exploitanten en gebruikers nog beter in staat te stellen het strand mooi en schoon te houden. Mocht uw gemeente ook willen deelnemen aan de Green Deal Schone Stranden neem dan contact met ons op.

Juttersgeluk

Een van de initiatieven die is aangesloten bij de Green Deal en door KIMO extra is ondersteund is Expeditie Juttersgeluk. Na een geslaagde pilot met zes gemeenten in 2015 is de expeditie in 2016 uitgerold naar 17 Nederlandse stranden van Rockanje tot Texel. In de periode van 1 tot 22 april is met meer dan 450 mensen uit 25 zorginstellingen 700 kilo afval geraapt. Het grote verschil tussen Expeditie Juttersgeluk en andere Beach Clean-ups is het sterke sociale aspect van de Expeditie. Doordat bij de expeditie specifiek wordt samengewerkt met lokale zorginstellingen kunnen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief participeren in aanpak van een maatschappelijk probleem. Dit haalt de mensen uit hun isolement en geeft hen een grote mate van eigenwaarde. Daarnaast wordt de strandschoonmaak, die stevast begint met een kop koffie, gebakje en speech van de lokale wethouder, door velen gezien als het leukste uitstapje van het jaar.

Dat de Expeditie verschillende domeinen (milieu, sociaal domein) van de gemeenten weet te integreren is ook door de VNG opgemerkt. Op het congres tijdens de AGM in Noordwijk is dan ook een convenant getekend

tussen KIMO, de VNG en Stichting Juttersgeluk om het project komend jaar over alle kustgemeenten uit te rollen.

5.2 GREEN DEAL VISSERIJ

De kennis die is gegenereerd met het CleanSea project en onze jaren ervaring met Fishing for Litter hebben de basis gevormd voor de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. In deze Green Deal, getekend op 20 November 2014, werkt KIMO samen met Rijkswaterstaat, de visserijsector, havenbedrijven, afvalverwerkers en een aantal milieuorganisaties. In 2015 is vooral gewerkt met een aantal pilot projecten om te experimenteren met een goede verwerking van de verschillende afvalstromen uit de Visserij sector. Het afgelopen jaar is vooral ingezet op het verbeteren van de infrastructuur voor deze afvalstromen en verschillende ideeën te integreren.

De aanpak van pluis en huisvuil aan boord van vissersschepen

Het pilotproject om pluis in te zamelen in havens is in 2016 gecontinueerd en er wordt nu gezocht naar de meest geschikte methode om het over het land uit te rollen. Pluis is een bescherm laag van losse draadjes die onder een net worden aangebracht om slijtage tegen te gaan. Pluis is gemaakt van kunststof en slijt zelf ook, daarnaast komt veel oud pluis in

het milieu terecht. In dit project krijgen vissers een kleine vergoeding voor het ingeleverde pluis, dit gaat naar de KNRM. Ondertussen wordt door een andere partner binnen de Green Deal gezocht naar een alternatief voor pluis. Naast de pilot voor vispluis is in 2015 onderzoek gedaan naar een geschikte opslag en afvoer van huisvuil aan boord van vissersschepen. Nu worden volle zakken vaak op het dek neergezet waar ze bij storm vanaf worden geblazen of door meeuwen worden open gereten. Als de zakken het wel tot de haven halen worden ze daar op de wal geplaatst en alsnog door meeuwen opengescheurd. In navolging van de bigbags voor het Fishing for Litter afval is KIMO begonnen met het distribueren van kleinere bigbags om de huisvuilzakken in op te slaan. Deze zakken zijn steviger en kunnen makkelijk aan een paal worden bevestigd zodat ze niet op dek rondzwerven. In de haven van Harlingen en Stellendam is in 2016 een combinatie van beide pilotprojecten uitgerold. Deze acties kregen belangstelling van Visserijnieuws. In 2017 wordt een bredere uitrol gepland. Doel is om dit in alle vissershavens te realiseren.

5.3 FISHING FOR LITTER

Het Fishing for Litter project is een van de oudste en meest succesvolle projecten van zowel KIMO Nederland en België als KIMO International. Het project draait ongeveer 15 jaar en is overgenomen door de andere leden van het internationale KIMO netwerk. Het Fishing for Litter Project is in 2016 genomineerd voor de Ocean Awards in de categorie voor zeevarende gemeenschappen. Deze nominatie is een mooie erkenning van de significante bijdrage die het project door de jaren heeft geleverd aan een schonere zee. Daarnaast is het project in 2016 als beleidsinstrument overgenomen door OSPAR en is vermeld in het Regionale Actie Plan (RAP) voor de deelnemende landen. Hierdoor zal het initiatief nu ook over niet KIMO landen worden uitgerold. Hierdoor zullen meer schepen mee gaan doen en de positieve invloed op het milieu vergroot worden. Ondertussen heeft het Rijk aangegeven de komende jaren haar bijdrage aan Fishing for Litter te gaan terugschreeven en uiteindelijk op te heffen. Als KIMO zien wij dit echter als een uitdaging om het project de komende jaren verder te professionaliseren en te verzelfstandigen. Het is ons doel om tegen 2020 Fishing for Litter een integraal onderdeel te hebben gemaakt van de afvalinfrastructuur in havens. Op deze manier blijven we innoveren.

Voor het Fishing for Litter project wordt het afval dat vissers in hun netten aantreffen mee terug genomen naar land. Daar word het ingenomen, afgevoerd, gemonitord en verwerkt. Voor de opslag van dit afval op het schip nemen de vissers big-bags mee aan boord. Bij terugkomst in de haven, plaatsen de vissers – die belangeloos meedoen – de big-bag op de kade vanwaar het door afvalinzamelaars wordt verwijderd. Op deze manier is in de afgelopen jaren meer dan 2.500.000 kg

afval uit de Noordzee verwijderd en wordt voorkomen, dat steeds hetzelfde vuil door vissers wordt opgevisst of op de stranden aanspoelt. Zes keer per jaar wordt het zwerfafval vanuit verschillende havens gemonitord. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in het soort afval en de herkomst ervan. Jaarlijks wordt door KIMO Nederland en België de gegevens in een rapport vastgelegd en aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu aangeboden. In Europa staat het Fishing for Litter project ieder jaar vast op de agenda van de Oslo-Parijs conventie (OSPAR) en de Helsinki Commission (HELCOM).

CleanSea

Het CleanSea project, een Europees onderzoeksprogramma naar de verontreiniging van zeeën en oceanen door zwerfvuil, is in 2016 afgerond. KIMO werkte voor CleanSea samen met 16 andere partners onder leiding van het Instituut voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit (IVM VU). De deelnemers in het CleanSea project zijn gevestigd in 11 lidstaten en bestaan uit 4 universiteiten, 5 onderzoeksinstituten, 6 MKB organisaties, 1 NGO en KIMO Nederland en België als netwerk van kustgemeenschappen. KIMO werd gevraagd deel te nemen vanwege de kennis die de organisatie heeft op het gebied van zeevervuiling. De belangrijkste bijdrage van KIMO aan het onderzoek is de aanlevering van data. Hiervoor hebben een tiental schepen die met KIMO samenwerken voor Fishing for Litter uitgebreide logboeken bijgehouden van datum, tijd en locatie van hun visactiviteiten en welke big bags waar zijn gevuld. Deze big-bags zijn grondig gemonitord en geanalyseerd om inzicht te verschaffen in de samenstelling, verspreiding en beweging van zwerfafval in zee. Het project is begin 2016 afgerond.

5.4 VUILSPUIEN

Een ander project dat in 2016 is afgerond is Vuilspuilen. Waar de bovengenoemde projecten zich richten op de vervuiling in zee en op de stranden is bij dit project gekozen voor één van de belangrijkste aanvoerroutes van vervuiling in de zeeën: onze waterwegen. Met het project vuilspuilen is getracht een indicatie te genereren van de hoeveelheid afval die via onze waterwegen de zee bereikt. Daarnaast is het project gebruikt voor

een inventarisatie van onderzoeksmethoden om het afval transport via rivieren en kanalen in beeld te brengen. Om hier een idee van te krijgen is in het Noordzeekanaal bij de spuisluizen bij IJmuiden een net geplaatst dat het afval moest opvangen. Daarnaast zijn twee stukken oever van 10 meter vier keer gemonitord door een groep leerlingen van het Maritiem College IJmuiden.

6.0 COMMUNICATIE

6.1 TENTOONSTELLING

Een van de mediums die KIMO gebruikt is onze reizende tentoonstelling. De tentoonstelling heeft in 2016 in Ouddorp, Oostkapelle, en Roosendaal gestaan. Daarnaast is de tentoonstelling terug geweest in Velsen voor onderhoud en reparatie. In 2017 zal de tentoonstelling als eerste naar Delft gaan waar die zal staan in duuzaamheids centrum De Papaver. Tijdens de periode waar de tentoonstelling staat worden er rondleidingen, verschillende lezingen en bijeenkomsten georganiseerd door de organisatie. Voor de kinderen worden er workshops, lessen en ook rondleidingen door de tentoonstelling georganiseerd.

De Tentoonstelling omvat de volgende vaste thema's

1. Fishing for Litter
2. De Green Deal Visserij voor een Schone Zee en de Green Deal Schone Stranden.
3. De Kaderrichtlijn Marien.
4. Het gebruik en verbruik van lood door sportvissers op de Noordzee. Hiervoor is een vitrinekast toegevoegd met voorbeelden van types lood met uitlegborden.
5. Het thema Klaslokaal wordt door middel van voorbeelden met een groot uitlegbord toegelicht.
6. Het project rond het onderzoek naar de Noorse stormvogel en de vervuiling van de zeeën van IMARES is voorzien van een vitrinekast.

In 2015 zijn daar de volgende thema's aan toegevoegd:

1. Het verlies van containers op zee.
2. Het CleanSea project
3. Het Vuilspuilen project
4. Recycling van afval

Uit de inmiddels opgedane ervaringen rond de tentoonstelling vindt KIMO Nederland en België het, het beste om de tentoonstelling voor minimaal 3 maanden op een locatie te stationeren. Voor de tentoonstelling is ongeveer 60-80m2 vrije ruimte nodig. Mocht uw gemeente interesse hebben in het huisvesten van de tentoonstelling neem dan contact met ons op.

6.2 SYMPOSIUM “GEEN ZEE TE HOOG”

Ter ere van het afscheid van onze oud secretaris heeft KIMO begin 2016 het symposium “Geen Zee te Hoog” georganiseerd. Op dit symposium is niet alleen stilgestaan bij de geschiedenis, het ontstaan en de mijlpalen van KIMO Nederland en België, maar hebben een viertal sprekers ook gesproken over de belangrijkste thema's waar KIMO aan werkt. Het symposium werd zeer goed bezocht en was een groot succes.

6.3 HAVENVISTIJN

Hoewel KIMO in principe niet meer op markten zal staan hebben we ook dit jaar weer een haven festival bezocht. Op het HavenVistijn in Oudeschild Texel is een marktkraam bemenst en bezoekers voorzien van informatie. Later op de middag heeft de gemeente Texel een intentie verklaring ondertekend voor deelname aan de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Daarnaast is er een samenwerkingsconvenant ondertekend tussen KIMO en Healthy Seas van de

ECNC groep. Bedoeling van dit convenant is om meer samen te werken en samen op te trekken bij de aanpak van afval uit de visserijsector. Zo werkt Healthy Seas aan de inzameling van oude visnetten die zij recyclen tot sokken en andere producten. Door beter samen te werken kan de inzameling van Pluis, Fishing for Litter afval en visnetten op den duur geïntegreerd worden.

